

Sygn. akt: I C 448/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący SSO Juliusz Ciejek

Protokolant: sekretarz sądowy Aleksandra Bogusz

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 r. w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa **(...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko I. G.

o zapłatę

I. umarza postępowanie w zakresie żądania zapłaty 5.000 (pięć tysięcy) zł,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 112.162 zł 72 gr (sto dwanaście tysięcy sto sześćdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt dwa grosze), z tym że zasądzone świadczenie rozkłada na 56 rat miesięcznych, z czego pierwsza w kwocie 2.003 zł 22 gr, a pozostałe w kwotach po 2.002 zł 90 gr płatne do 14. dnia każdego miesiąca poczynając od 1 listopada 2017 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku nieterminowej płatności którejkolwiek z rat, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku nieterminowej płatności którejkolwiek z rat cała suma stanie się natychmiast wymagalna,

III. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

IV. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.026 (dziesięć tysięcy dwadzieścia sześć) zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 448/17

UZASADNIENIE

W dniu 7 lipca 2017 r. (...) Bank (...) S.A. z/s w W. wniosła pozew przeciwko I. G. o zapłatę kwoty 117.162,72 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienia liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania w łącznej wysokości 5.079,65 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że łączyła ją z pozwaną umowa o kredyt konsumpcyjny, który pozwana zobowiązała zwrócić się w ratach wraz z odsetkami. W związku z naruszeniem przez pozwaną postanowień umownych, Bank wypowiedział umowę. W konsekwencji doprowadziło to do powstania wymagalności całej kwoty niespłaconego kapitału, odsetek umownych i odsetek za opóźnienia (k. 3-5).

Pismem procesowym z dnia 25 sierpnia 2017 r. powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 5.000 zł. Precyzując jednocześnie, że dochodzi w przedmiotowym postępowaniu kwoty 112.162,72 zł. W zakresie kosztów sądowych, podtrzymała żądanie zasądzenia całej uiszczonej przez powoda opłaty sądowej od pozwu i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 12).

W odpowiedzi na pozew, pozwana uznała powództwo co do zasady. Niemożność regulowania należności wynikającej z umowy wynikała z braku otrzymywania przez pozwaną dopłat od Agencji Nieruchomości Rolnych. Wniosła o polubowne załatwienie sprawy i skierowanie stron do mediatora. Wskazała przy tym, że składała powódce propozycję ugodowego rozwiązania sporu poprzez rozłożenia zaległości na raty w wysokości 2.000 zł, aczkolwiek bez powodzenia. W swoim piśmie procesowym zaproponowała całkowitą spłatę kredytu w miesięcznych ratach od 1.500 zł do 2.000 zł. Jednocześnie wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu na rzecz powódki (k. 53-54).

W związku z powyższym, strona powodowa wyraziła wolę ugodowego załatwienia sprawy poprzez rozłożenia na 48 rat zobowiązania strony pozwanej (k. 60).

Na rozprawie w dniu 31 października 2017 r. pozwana zaproponowała rozłożenie jej zobowiązania na 70 rat (k. 64).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 kwietnia 2016 r. w Ś. w województwie (...) pomiędzy stronami została zawarta umowa kredytu o nazwie „(...)”. Na mocy tej umowy, pozwana uzyskała kredyt w wysokości 125.000 zł, który miała spłacić w 84 ratach. Raty obejmowały spłatę kapitału i odsetek w równych miesięcznych ratach płatnych w terminie i w wysokości określonych w umowie i harmonogramie spłat. Całkowity koszt kredytu stanowił kwotę 158.326,62 zł.

Zgodnie z § 12 umowy, bank z ważnych powodów może rozwiązać umowę o kredyt z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Za ważne powody strony umowy określiły między innymi niespłacanie przez kredytobiorcę w wyznaczonym terminie dwóch kolejnych rat kredytu.

(dowód: kserokopia umowy k. 16-20, w szczególności § 12 ust. 1 i 3 d, odpis KRS powódki k. 25-41)

Kredyt został przeznaczony na gospodarstwo, na którym pozwana uprawia pszenicę, żyto i rzepak. Pozwana wdzierżawia 50 ha nieruchomości rolnej od Agencji Nieruchomości Rolnych (aktualnie Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa).

(dowód: oświadczenie pozwanej k. 64)

Z powodu braku płatności przez pozwaną dwóch kolejnych rat kredytu, pismem z dnia 16 maja 2017 r. powodowy Bank wypowiedział przedmiotową umowę. Jednocześnie Bank wezwał pozwaną do zapłaty po upływie 30 dniowego okresu wypowiedzenia, kwoty 115.983,52 zł.

(dowód: kserokopia wypowiedzenia kredytu k. 21, zpo 22)

W dniu 7 lipca 2017 r. powódka wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), w którym wykazano, że pozwana zalegała z zapłatą kwoty 117.162,72 zł. Na powyższą kwotę składały się następujące należności:

- a) 113.979,52 zł z tytułu kapitału kredytu,
- b) 2.946,72 zł z tytułu odsetek umownych za okres od dnia 14 lutego 2017 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. (do dnia rozwiązania umowy),
- c) 236,48 zł z tytułu odsetek umownych za opóźnienia naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy tj. od 1 lipca 2017 r. do dnia 7 lipca 2017 r.

(dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 23, pisma pozwanej k. 55, 56)

Pozwana prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z mężem i dziećmi w wieku 15 i 11. Utrzymuje się z produkcji rolnej i dotacji otrzymywanych od Agencji Nieruchomości Rolnych (KOWR) 30.000 zł rocznie oraz z świadczenia 500 +. Mieszkanie, w którym mieszka należy do teściów. W 2017 r. dotknęła ją klęska żywiołowa w postaci gradu, która

zniszczyła uprawy. Otrzymała wsparcie od Państwa z tego tytułu w wysokości 1.000 zł. Uprawy nie były ubezpieczone, z uwagi na wysokie stawki.

(dowód: oświadczenie pozwanej k. 65-65v)

Sąd zważył, co następuje:

Z uwagi na cofnięcie powództwa w zakresie kwoty 5.000 zł, które nie wymagało zgody pozwanej, gdyż nastąpiło przed rozpoczęciem rozprawy, Sąd na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w tej części.

W toku tak ustalonego stanu faktycznego, dochodzenie przez powodowy Bank kwoty 112.162,72 zł zasługiwało na uwzględnienie w całości co do samej zasady.

W odpowiedzi na pozew, pozwana uznała roszczenie powódki w całości. Podała, że skutkiem niemożności spłaty kredytu była klęska gradobicia. Deklarowała wolę dobrowolnej spłaty całości w przypadku rozłożenia swojego zobowiązania na raty w kwotach od 1.500 zł do 2.000 zł.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Przywołany przepis wprowadza zasadę związania uznaniem powództwa, ale jednocześnie określa granice rozporządzalności, nakładając na sąd obowiązek kontroli, czy uznanie nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. II CSK 70/11 (LEX nr 1095816), uznanie powództwa to czynność procesowa rezygnacji pozwanego z obrony, czyli akt jego dyspozycyjności, w którym nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają go przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie.

Dokonane w niniejszym procesie przez stronę pozwaną uznanie powództwa w zakresie zarówno należności głównej jak i odsetkowej, w ocenie Sądu nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego, nie zmierza nadto do obejścia prawa. Należy z całą stanowczością podkreślić, że zakres powinności pozwanej względem powódki wynika z łączącej strony umowy o kredyt. Pozwana wielokrotnie z pismach kierowanych do powódki nie kwestionowała istnienia wężła obligacyjnego, jak i jego wysokości.

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Przepis ten w zw. z umową z dnia 19 kwietnia 2016 r. daje powodowi prawo do domagania się zwrotu udzielonego kredytu i należności ubocznych.

Dlatego na mocy art. 69 ustawy Prawo bankowe przy zastosowaniu art. 213 § 1 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 112.162,72 zł.

Jednocześnie, zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Omawiana instytucja określa szczególną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania. W przypadku, gdy żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie, art. 320 k.p.c., daje sądowi możliwość uwzględnienia także słuszych interesów strony pozwanej. Odroczenie czasu wykonania wyroku lub umożliwienie spełnienia świadczenia pieniężnego w ratach jest bowiem dla pozwanej niewątpliwie korzystne. Z drugiej strony, rozłożenie na raty w wyroku zasądzonych i należnych świadczeń uwzględnia także interesy strony wygrywającej proces. Powód, uzyskując rozłożona na raty świadczenie płatne przez pozwana, może w ten sposób uniknąć bezskutecznej egzekucji. Deklaracje pozwanej co do posiadanego majątku, czynią wysoce prawdopodobnym przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego z takim właśnie skutkiem (k. 53-54).

Strony niniejszego postępowania były zgodne co do możliwości rozłożenia zobowiązania pozwanej na raty. Pozwana w pierwszym piśmie procesowym podkreśliła chęć rozłożenia należności do kwoty 2.000 zł miesięcznie. Jednak następnie na rozprawie w dniu 31 października 2017 r. wniosła o wydłużenie okresu ratalnej spłaty na 70 rat, co dałoby kwotę 1.600 zł miesięcznie.

Niemniej jednak rozważając interesy obu stron postępowania, Sąd uznał za zasadne rozłożenie kwoty 112.162,72 zł na 56 rat, przy czym pierwsza rata wyniosłaby kwotę 2.003,22 zł, a kolejne po 2.002,90 zł. Sąd miał na uwadze fakt, że nieruchomość rolna, która pozostaje po dyspozycji pozwanej jest ziemią dzierżawioną, a nadto, że sytuacja majątkowa pozwanej pozwala na spłatę rata właśnie w takich kwotach. Zbliżona kwota wskazanej raty została przez pozwaną zaproponowana w jej pierwszym piśmie procesowym. Co oznacza, że na taką właśnie kwotę oceniła swoje możliwości finansowe.

Wyrok wydany na podstawie art. 320 k.p.c., rozkładający na raty świadczenie należne wierzycielowi modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego. W wyniku wyroku zmienia się sposób i termin spełnienia świadczenia. Odroczenie wykonania zobowiązania przez Sąd jest jednoznaczne z przesunięciem terminu spełnienia świadczenia przez zastąpienie terminu dotychczasowego terminami zapłaty poszczególnych rat. Jednocześnie takie rozstrzygnięcie uchyla stan opóźnienia dłużnika, który rozpoczął się w związku z niespełnieniem świadczenia w pierwotnym terminie (por. uchwała 7 sędziów SN z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70). W związku z usunięciem stanu opóźnienia i rozłożenia na raty świadczenia, powodowi należne są odsetki ustawowe, ale od uchybienia terminu płatności poszczególnych rat. Jest to konsekwencja odroczenia terminu spełnienia świadczenia.

Dlatego mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził świadczenie w wysokości 112.162,72 zł na 56 miesięcznych rat płatnymi od dnia 1 listopada 2017 r. z odsetkami ustawowymi za wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek rat. W pozostałym zakresie żądanie w części dotyczącej odsetek oddalił.

Rozłożenie na raty obarczone jest dodatkowym zastrzeżeniem, że na wypadek nieterminowej płatności którejkolwiek z rat, cała suma zobowiązania stanie się natychmiast wymagalna. W ocenie Sądu klauzula powyższa, nie stoi w sprzeczności z art. 320 k.p.c., chroni słuszne interesy powoda i mobilizuje dłużnika do terminowego wykonania zobowiązania.

W związku z rozłożeniem należności na raty oddalono powództwo w pozostałym zakresie, to jest co do jednorazowej płatności i odsetek, których brak jest skutkiem przyznanych rat w okresie ich płatności.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c., zgodnie z którym sąd może wyłożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W rozliczeniu uwzględniono opłata sądowa w kwocie 250 zł, podlegającą zwrotowi dla strony powodowej o czym orzeczono zarządzeniem. Na podstawie art. 79 ust.1 pkt 1 lit. b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i w z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c., zgodnie z którymi to przepisami o kosztach, w tym o zwrocie opłaty w przypadku cofnięcia pozwu, rozstrzyga Sąd w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. W związku z tym stronie powodowej należy zwrot kwoty 250 zł tj. 5% od cofniętego powództwa w zakresie 5.000 zł.

Pozew został wniesiony do Sądu w dniu 7 lipca 2017 r., pozwana zaś 5.000 zł zapłaciła dopiero w 14 sierpnia 2017 r., a zatem brak było podstaw do uznania, że strona pozwana nie dała powodu do wytoczenia niniejszego powództwa. Z tych samych powodów, Sąd nie dopatrywał się okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. i nieobciążania pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda. Pozwana nie wyraziła woli współpracy na etapie przedprocesowym, czego skutkiem był proces. Jednak pełnomocnik powódki nie stawiała się na rozprawę, mimo że zaakceptowała propozycję ugodową. Uniemożliwiło to w praktyce zawarcie ugody, co z kolei mogłoby zmniejszyć koszty procesu o połowę opłaty sądowej, czyli o 2.804 zł 50 gr. Nie pozbawia to strony prawa do zwrotu kosztów, które poniosła. Jednakże w ocenie sądu należało to wziąć pod uwagę przy ocenianiu kosztów należnych dla celowego dochodzenia

praw przez powódkę. Z tej przyczyny należną powódce kwotę zmniejszono, na podstawie tejże oceny w oparciu o art. 100 k.p.c. o kwotę 1.000 zł. (5.400 zł + 17 zł + 5.609 zł – 1.000 zł).